

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

87. Quandonam Capellanix præsumentur esse beneficia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

CAPUT TERTIUM.

De Cappellaniis, Vicariis, Parochiis.

Cum de qualitatibus beneficii simplicis & duplicis in genere speciale nihil occurrat, quod non commodius explicetur, agendo de eorum singulis in specie, immediate adeorum species transimus.

PARAGRAPHVS I.

De Cappellaniis.

Questio 85. Unde nomen & origo Capella & Capellania: qualiter inter se differant; quid Capellanus, & qui hoc nomine veniant?

1. Respondeo ad primum: tentoriolum, quod in castris erigebant Francorum Reges, ut in eo res divina perageretur, reponerenturque; SS. Reliquia, quas secum ad praelia procedentes deferabant, appellabatur Cappella, à Cappa, tegumenti genere, quo contextum erat: hinc nomine Cappella ad jus Canonicum traducto modò significatur altare in æde sacra exstructum; modò Oratorium seu sacra ædícula à templo se juncta, aliquando oratorium extra templum quidem positum, sed ipsi templo annexum seu adhaerens; aliquando locus sacer in templo Cancellis clausus, & separatus unum aut plura altaria continens; unde & in jure Canonico extat titulus de Capellis monachorum. Azor. p. 2. l. 3. c. 8. q. 2.

2. Respondeo ad secundum: Cappellam à Capellania sic distingui, ut Cappella nomine magis propriè veniat altare in aliqua æde sacra ab aliis altaribus se junctum; vel etiam, ut Felin. tr. 4. c. 1. n. 15. ædícula Ecclesiæ adhaerens: unde literæ Apostolicæ deservientem Cappella vocant rectorem Cappella, deservientem verò dicto tali altari Cappellanium in sacra æde. N. Barb. l. 3. juris Ecclesiast. c. 5. n. 5. Azor. loc. cit. c. 1. q. 5. in fine.

3. Respondeo tertio: uti olim sacerdotes dicto tentoriolo castrensi praefecti dicebantur Capellani, ita & modò dicuntur Cappellani, qui oratoriis illis vel altaribus deserviunt statis diebus in illis Sacrafaciendo, prout Cappella institutio postulat. Azor. cit. c. 8. q. 2. Non tamen vox Capellanus semper sacerdotem significat. Lott. l. 2. q. 47. n. 60. de quo, ubi examinabitur, quæ Capellania sint sacerdotales; etsi aliàs veniant Cappellani Ecclesiæ alicujus, etiam in qua Canonici sunt, appellatione presbyterorum & beneficiatorum ejusdem. Lott. l. 1. q. 15. n. 26.

Questio 86. Quæ Capellania sint, & quæ non sint verum beneficium Ecclesiasticum?

1. Respondeo primò in genere: quotiescunque Cappellania erecta & dotata est auctoritate Episcopi, est verum beneficium. Gloss. communiter recepta in Clement. 2. de decimis. V. beneficiorum. Selv. & alii passim apud Azor. loc. cit. q. 3. Hinc Capellania, etiam ad nutum amovibiles accedente auctoritate Episcopi taliter instituta sunt vera beneficia. Garc. p. 1. c. 2. n. 82. Corrad. l. 1. c. 6.

n. 285. contra Barb. de jure Ecclesiast. l. 3. c. 5. n. 15. citantem pro se Navar. consil. 5. de preb. Sayr. Cavaler. &c. Addit tamen, si semel iterumque talis Cappellania manualis collata fuerit per Ordinarium, id solum sufficere, ut reputari & judicari debeat beneficium Ecclesiasticum, citatque pro hoc Rebus. de pacif. possess. n. 349. Guidonem Papam &c. gaudetque; Capellanus ratione talis Capellaniæ privilegio fori, etsi esset tantum Clericus primæ tonsuræ, juxta decret. Trid. sess. 23. c. 6. apud Garc. loc. cit. Vide dicta q. ultima. c. preced.

2. Respondeo secundò: Econtra quotiescunque Capella erecta non fuit auctoritate Episcopi, non erit verum beneficium juxta sæpius dicta: hinc etiam si Capellania ex ordinatione fundatoris esset perpetua & inamovibilis, haberet pro dote terras seu bona, maxime stabilia, non accedente ad ejus fundationem auctoritate Episcopi, non erit beneficium. Corrad. loc. cit. n. 28. Garc. l. n. 102. Verumque id est, etiam si ad titulum illius sacris ordinibus initiarentur illius possessores. Corrad. ibid. n. 44. quin imò etiam si constaret fundatorem intendisse verè creare beneficium. Corrad. n. 53. ac denique etiam si ipse Episcopus esset earum fundator, si fundavit eas tanquam laicus ex bonis propriis, non verò Episcopali auctoritate. Barb. loc. cit. n. 3. citans plures alios.

Questio 87. Quando nam præsumentur Capellania esse beneficia?

Respondeo: ex onere præcisè administrationis seu faciendi celebrari missas, vel ex denominatione Capellaniæ, non oriri præsumptionem beneficii. Corrad. l. 1. c. 2. n. 22. De cætero in dubio Capellania præsumuntur beneficia. Barbos. loc. cit. n. 1. citans Gonz. &c. Garc. l. cit. n. 113. Corrad. l. 1. c. 2. n. 59. qui tamen addunt, id verum, si appareat de una collatione vel institutione Ordinarii; ac secus esse in claris; dum nimirum constat fundatorem noluisse eam collativam, contra Zevall. & alios tenentes, quòd licet constet, Capellaniam ex fundatione non esse collativam; si tamen ex consensu patronorum expresso vel tacito, vel ex negligentia efficiatur collativa, & postea iterum vacet; licet opponatur non esse collativam; ultimus tamen status sit attendendus in ejus provisione. Lott. etiam l. 1. q. 5. n. 62. ait nimis laxum pronuntiarum Rebus. in pr. tit. quid sit beneficium. n. 8. In dubio Capella fundata ad serviendum in ea Deo, licet non appareat de approbatione Episcopi, præsumitur beneficium Ecclesiasticum; proinde regulandum secundum illam doctrinam, quam tradidit ex Egidio n. 61. Porro necesse est, ut impetrans Capellaniam prober illam esse beneficium, ait Corrad. l. 1. c. 2. n. 36.

Questio